

UNIT V

Lesson 28

నీ రేడియో బాగుచేశాను

I REPAIRED YOUR RADIO

వెంకటేశ్వర్లు : రవీ! నిన్న సాయంత్రం
నువ్వు, సరళా మా ఇంటికి
వచ్చారా?

Ravi! Did you and Sarala come
to my house yesterday
evening?

రవి : అవును. ఐదు గంటలకు
వచ్చాం. అప్పుడు నువ్వు లేవు.
నీ స్కూటర్ సైకిల్ ఉన్నాయి.
నీ కోసం చాలా సేపు చూశాం.
మీ తమ్ముణ్ణి కూడా అడిగాం.
ఆస్పత్రికి వెళ్ళాడు అన్నాడు.

Yes. We came at 5 o'clock.
You were not home then. But
your scooter and bicycle were
there. We looked for you a
long time. We asked (en-
quired) your brother also
(about you). He told us that
you had gone to the hospital.

An Intensive Course in Telugu

వెంక : అవును; ఆస్పత్రికి వెళ్ళాను.	Yes. I went to the hospital.
రవి : ఆస్పత్రికి ఎందుకు వెళ్ళావు?	Why did you go to the hospital?
వెంక : చెవిలో నెప్పిగా ఉంది.	I had pain in the ear.
రవి : మందు తీసుకున్నావా?	Did you take any medicine?
వెంక : తీసుకున్నాను.	Yes, I took it.
రవి : నెప్పి తగ్గిందా?	Was the pain gone?
వెంక : ఇప్పుడిప్పుడే తగ్గుతోంది. సాయం- త్రానికి పూర్తిగా తగ్గుతుంది అన్నారు డాక్టరు.	It is coming down slowly now. " It will be gone completely by the evening," said the doctor.
రవి : సరే, నీ రేడియో బాగుచేశాను.	I repaired your radio.
వెంక : అలాగా! తీసుకొచ్చావా?	Oh! Did you bring it?
రవి : ఇదుగో.	Here it is.
వెంక : కమల నిన్న సాయంత్రమే రేడియో తీసుకురండి అన్నది. దానికి కొన్ని వస్తువులు కావాలి అన్నావు కదా! అవి దొరికాయా?	Kamala asked me to bring the radio yesterday evening itself. You said some parts were re- quired for it. Were they avail- able?
రవి : ఆ! వస్తువులు దొరికాయి; పని పూర్తిచేశాను.	Yes. They were available. I have completed the work also.

DRILLS

a. Substitution drill

Model (i)

కమల సరళతో మాట్లాడింది.
చెప్పు
కమల సరళతో చెప్పింది.
ఆడు
పాడు
వెళ్ళు

Model (ii)

సీత పాఠం చెప్పింది.
పాటపాడు
సీత పాట పాడింది.
పాఠం చదువు
పుస్తకం వెతుకు
పక్కకు జరుగు

Model (iii)

నువ్వు అన్నం తిన్నావు.
పుస్తకం కొను.
నువ్వు పుస్తకం కొన్నావు.
పాఠం విను
పండు తీసుకో
కళ్ళజోడు పెట్టుకో
ఈ మాటలు అను
గుంటూరులో ఉండు
బంతి పట్టుకో
మామిడిపండు తిను

Model (iv)

రవి నిన్న చెప్పాడు.
చదువు
రవి నిన్న చదివాడు.
తిరుగు
వెతుకు
జరుగు

Model (v)

నేను నిన్న సినిమా చూశాను.
ఫాను వెయ్యి
నేను నిన్న ఫాను వేశాను.
రవిని చూడు
బొమ్మ గియ్యి
ఉత్తరం రాయి

Model (vi)

నేను పుస్తకం తీసుకున్నాను.
నువ్వు
నువ్వు పుస్తకం తీసుకున్నావు.
మేం
మీరు
రవి
సీత
వాళ్ళు
కోతులు
అతను

b. Interlocked Substitution drill

Model (i) ఇక్కడికి ఎవరు వచ్చారు? (నారాయణరావు)
ఇక్కడికి శర్మ వచ్చాడు.

1. నిన్న మీ ఇంటికి ఎవరొచ్చారు? (కమలాబాయి)
2. మొన్న ఇక్కడికి ఏం వచ్చాయి? (కోతులు)
3. పొద్దున మీ ఇంటికి ఎవరొచ్చారు? (వాళ్ళు)
4. నిన్న రాత్రి మీ గదికి ఎవరొచ్చారు? (నువ్వు)
5. మొన్న సుందరరాజును ఎవరు కొట్టారు? (మనం)

Model (ii) గంగరాజు ఏం చేశాడు? (పూలు-కొయ్యి)
గంగరాజు పూలు కోశాడు.

1. కమల ఏం చేసింది? (కుర్చీలో-కూర్చో)
2. కుక్కలు ఏం చేశాయి? (బిస్కెట్లు-తిను)
3. మీరు ఏం చేశారు? (చెట్టు-ఎక్కు)
4. శ్యామ్ సుందర్ ఏం చేశాడు? (రేడియో-బాగుచెయ్యి)
5. నిరంజన్ ఏం చేశాడు? (బొమ్మలు-తీసుకురా)
6. నేను ఏం చేశాను? (పాఠం-చదువు)
7. కుక్క ఏం చేసింది? (దొంగను-పట్టుకో)

c. Transformation drill.

Model (i)

రవి వస్తున్నాడు.

రవి వచ్చాడు

1. సరళ పూలు కోస్తున్నది.
2. కుక్కలు గోడ ఎక్కుతున్నాయి.
3. మనం అన్నం తింటున్నాం.
4. నువ్వు తలుపు తీస్తున్నావు.
5. మీరు కూర్చుంటున్నారు.
6. నువ్వు సినిమా చూస్తున్నావు.
7. రవి గిరిని కొడుతున్నాడు.
8. గిరి తలుపు వేస్తున్నాడు.

Model (ii)

రైలు వెళ్తుంది.

రైలు వెళ్ళింది.

1. రవి పూలు కొంటాడు.
2. విమల మామిడికాయలు ఏరుతుంది.
3. సుశీల బాగా మాట్లాడుతుంది.
4. మా నాన్నగారు వస్తారు.
5. ఆయన రేడియో బాగు చేస్తారు.
6. అతను బొమ్మలు గీస్తాడు.
7. మనం ఆ విషయం కనుక్కుంటాం.
8. రమ కలం వెతుకుతుంది.

EXERCISES

a. Answer the following questions using the cue words.

1. రవి నిన్న ఏం చేశాడు? (మామిడి పళ్ళు-కొయ్యి)
2. శర్మ మొన్న ఏం చేశాడు? (చపాతీలు-తిను)
3. గోప నిన్న ఏం చేశాడు? (నవల-చదువు)
4. రమ ఏం చేసింది? (కుర్చీలో-కూర్చో)
5. నువ్వేం చేశావు? (డబ్బులు-తీసుకో)
6. శ్యామల ఏం చేసింది? (ఇక్కడే-ఉండు)

b. Fill up the blanks with the past tense forms of the verb given in the parentheses.

1. రవి నిన్న సాయంత్రం నాటకం గురించి (కనుక్కో)
2. శ్యామల మొన్న గుంటూరు (వెళ్ళు)
3. నేను నిన్ననే గుంటూరునించి (రా)
4. మీరు నా రేడియో (తీసుకురా)
5. మనకు నిన్న బస్సు (దొరుకు)
6. నువ్వు నా మాటలు (విను)
7. వాళ్ళు అక్కడ (ఉండు)

VOCABULARY

తగ్గు	reduce (v.i.)
పూర్తిగా	completely
బాగుచెయ్యి	repair; set right
ఆస్పత్రి	hospital
పూర్తిచెయ్యి	finish; complete (v.tr.)

GRAMMAR NOTES

28.1. In this lesson the **past tense** is introduced. Past tense forms of the verb are formed in the following pattern.

past tense = verbal base + past tense suffix + personal suffix

The same personal suffixes used in the affirmative forms of the existential verb (7.1. and 7.3), and in present tense and future tense forms (21.2.1 and 26.1.) are also used in the past tense forms.

28.2. $-\bar{x}/-\text{ఇం}$ $-\bar{x}/-iM$ is the past tense suffix used with verbal bases other than the అను *anu* group of verbs (23.1) and పో *pō* 'go'.

28.2.1. $-\text{ఇం}$ $-iM$ occurs before the feminine inferior and equal singular and neuter singular suffix $-\text{ది}$ $-di$.

ఆమె కథ చెప్పింది. (చెప్పు ఇం+ది) 2.12.1 'She narrated a story.'

āme katha ceppiMdi. (ceppu iM-di)

ఆకు రాలింది. (రాలు+ఇం+ది) 2.12.1 'The leaf fell/dropped down.'

āku rāliMdi.

28.2.2. $-\bar{x}$ occurs before the other personal suffixes. The sound $-\bar{x}$ does not have a script in Telugu. Therefore, the secondary symbol of ఆ \bar{x} is used for $-\bar{x}$ in writing the past tense form. But the pronunciation is $-\bar{x}$. (see 3.13.2)

నేను వెళ్ళాను (వెళ్ళు+ \bar{x} +ను) (2.12.2) 'I went.'

nēnu vell̄x̄nu. (vell̄u+ \bar{x} +nu)

మేం/మనం చెప్పాం. (చెప్పు+ \bar{x} +ం) 'We said.'

mēM/manaM ceppāM. (ceppu+ \bar{x} +M)

నువ్వు నెట్టావు. (నెట్టు+ \bar{x} +వు) 'You (pl.&hon.sg.) pushed'

nuvvu netṭāvu. (netṭu+ \bar{x} +vu)

మీరు కప్పారు. (కప్పు+ \bar{x} +రు) 'You (non.hon.sg.) covered.'

mīru kappāru. (kappu+ \bar{x} +ru)

వాడు/అతను పాడాడు. (పాడు+ \bar{x} +డు) 'He (inf.&eq.) sang.'

vāḍu/atanu pādāḍu. (pāḍu+ \bar{x} +ḍu)

అమె/అయన/వారు/వాళ్ళు ఏరారు. (ఏరు+ఋ+రు)	'He/She (hon.& formal)/
<i>āme/āyan/vāru/vāḷḷu ērāru. (ēru+ṛ+ru)</i>	They (hum.) picked up.'
అవి రాలాయి. (రాలు+ఋ+యి)	'They (neut.) fell/
<i>avi rālāyi. (rālu+ṛ+yi)</i>	dropped down.'

28.3. The య్యి/యి *yyi/yi* ending bases change their final య్యి/యి *yyi/yi* to *ñ s* and lengthen the penultimate vowel, if it is short, when followed by a suffix beginning with ఇ *i* or ఋ *ṛ*. (recall that these bases undergo similar change before a suffix beginning with త్ *t* 22.1 or ద్ *d* [26.6. (i)].)

కొయ్యి *koyyi*

కోన్+ఋ+ను= కోశాను (28.3.1) *kōśṛenu* 'I cut.'

చెయ్యి *ceyyi*

చేన్+ఇం+ది= చేసింది *cēsiMdi* 'She (inf.&eql.)/ It did.'

రాయి *rāyi*

రాన్+ఋ+డు= రాశాడు (28.3.1) *rāśṛḍu* 'He (inf.& eql.) wrote.'

రాయి *rāyi*

రాన్+ఇం+ది= రాసింది *rāsiMdi* 'She (inf.&eql.)/It wrote.'

28.3.1. *ñ s+ṛ* combination is written as శా.

28.4. చూడు *cūḍu* 'see' becomes చూన్ *cūs* when followed by a suffix beginning with ఇ *i* or ఋ *ṛ*. (Recall that this base undergoes similar) change before a suffix beginning with త్ *t* 22.2. or ద్ *d* 26.6. (vi).)

చూడు *cūḍu*

చూన్+ఋ+వు= చూశావు (28.3.1) *cūsṛṇvu* 'You (non-hon) saw.'

చూడు *cūḍu*

చూన్+ఇం+ది= చూసింది *cūsiMdi* 'She (inf.&eql.)/ It saw.'

28.5. రా *rā* 'come' becomes వచ్చ- *vacc-*, and తీసుకురా *tīsukurā* 'bring' becomes తీసుకోచ్చ- *tīsukōcc-* when followed by suffix beginning with ఇ *i* or ఋ *ṛ*.

రా *rā* : వచ్చ+ఋ+ను = వచ్చాను *vacc+ṛ+nu* 'I came.'

An Intensive Course in Telugu

రా *rā* : వచ్చి+ఇం+ది = వచ్చింది *vacc+iM+di* 'She/It came.'
 తీసుకురా *tīsukurā* :
 తీసుకోచ్చి+ఁ+ను = తీసుకోచ్చాను *tīsukōcc+ā+nu* 'I brought.'
 తీసుకురా *tīsukurā* :
 తీసుకోచ్చి+ఇం+ది = తీసుకోచ్చింది *tīsukōcc+iM+di* 'She/It brought.'

28.6. The trisyllabic bases containing only short vowels (15.4) change their second vowel ఉ *u* to ఇ *i* when followed by a suffix beginning with ఇ *i* or -
 ā. (Recall that these bases change their second vowel ఉ *u* to అ *a* when followed by a suffix beginning with అ *a* or ఆ *ā* 15.5.1.)

చదువు+ఁ+ను= చదువ్+ఁ+ను= చదివాను (2.12.2) 'I read.'
caduvu+ā+nu= caduv+ā+nu= cadivānu
 అడుగు+ఇం+ది= అడుగ్+ఇం+ది= అడిగింది (2.12.2) 'She/It asked.'
aḍugu+iM+di= aḍug+iM+di= aḍigiMdi

28.7. The అను *anu* group of verbs (23.1) take a different past tense suffix -ఆ/-అ -*ā/-a*. -అ *-a* occurs before the feminine inferior & equal, and neuter singular suffix -ది *di*; and -ఆ *ā* occurs before the other personal suffixes. The following changes take place in the అను *anu* group of verbal bases before the past tense suffix -ఆ/-అ -*ā/-a*.

- (i) The final ను *nu* of the bases becomes న్న *nn*;
- (ii) The final ఓ *ō* of these bases become ఉన్న *unn*; and
- (iii) The base ఉండు *uMdu* becomes ఉన్న *unn*.

అను *anu* : అన్న్+ఆ+డు = *ann+ā+ḍu* 'He said.'
 తిను *tinu* : తిన్న్+ఆ+డు = *tinn+ā+ḍu* 'He ate.'
 కొను *konu* : కొన్న్+ఆ+ను = *konn+ā+nu* 'I bought.'
 విను *vinu* : విన్న్+ఆ+ం = *vinn+ā+M* 'We heard.'
 అను *anu* : అన్న్+అ+ది = *ann+a+di* 'She/It said.'
 తిను *tinu* : తిన్న్+అ+ది = *tinn+a+di* 'She/It ate.'

తీసుకో <i>tīsukō</i> :	
తీసుకున్న+అ+వు=తీసుకున్నావు	<i>tīsukunn+ā+vu</i> ‘You took.’
పట్టుకో <i>paṭṭukō</i> :	
పట్టుకున్న+అ+ది= పట్టుకున్నది	<i>paṭṭukunn+a+dī</i> ‘She/It held.’
నిల్చి <i>nilcō</i> :	
నిల్చున్న+అ+ను=నిల్చున్నాను	<i>nilcunn+ā+nu</i> ‘I stood.’
కూర్చి <i>kūrcō</i> :	
కూర్చున్న+అ+ది= కూర్చున్నది	<i>kūrcunn+a+dī</i> ‘She/It sat.’
ఉండు <i>uMḍu</i> :	
ఉన్న+అ+రు=ఉన్నారు	<i>unn+ā+ru</i> ‘They (hum.) were/ stayed.’

28.7.1. Recall the existential verb forms such as ఉన్నాను *unnānu*,

ఉన్నాం *unnāM*, ఉన్నావు *unnāvu*, ఉన్నారు *unnāru*, ఉన్నాడు *unnāḍu*,
ఉన్నది *unnādī*, ఉన్నారు *unnāru*, ఉన్నాయి *unnāyi* (7.1.). Structurally, these
are the past tense forms of the verbal base ఉండు *uMḍu* 'be; exist; stay; wait'.
Semantically, they denote past tense and present indefinite as well.

రవి నిన్న అక్కడ ఉన్నాడు.	‘Ravi was there yesterday.’
<i>ravi ninna akkaḍa unnāḍu.</i>	
గోవి ఇవ్వేళ ఇక్కడ ఉన్నాడు.	‘gopi is here today.’
<i>gōpi ivvēḷa ikkaḍa unnādu.</i>	